

AAN DE SLAG MET LITERATUURGESCHIEDENIS!

Literatuurgeschiedenis.org is een educatieve website over de Nederlandstalige literatuurgeschiedenis voor het voortgezet onderwijs. De website biedt kennis en inspiratie voor leraren en leerlingen in Nederland en Vlaanderen over tal van onderwerpen, schrijvers, stromingen en literaire werken uit de literatuurgeschiedenis. Van *Karel ende Elegast* tot *Rachels Rokje*, van Hadewijch tot Arnon Grunberg en van verhalen over dichtende vrienden in het middeleeuwse Brugge tot de nieuwe generatie Nederlands-Caraïbische schrijvers van de laatste tien jaar. Op de website worden zo veel mogelijk verbindingen gelegd met andere online diensten voor literatuuronderwijs, zoals LitLab.nl, Lezenvoordelijst.nl, de Vlaamse literaire canon (<literairecanon.be>) en de online Bulkboeken (<bulkboek.online>).

Bijna twintig jaar geleden hadden Frits van Oostrom en Hubert Slings een idee voor een online educatief platform over middeleeuwse literatuur dat uitmondde in de website Literatuurgeschiedenis.nl. Vanaf 2002 is de site ontwikkeld als project van de Digitale Bibliotheek voor de Nederlandse Letteren (DBNL), in samenwerking met auteursteams van verschil-

lende Nederlandse universiteiten. Tot 2009 hebben letterkundige neerlandici de website aangevuld, waardoor de hele literatuurgeschiedenis vertegenwoordigd was. Sindsdien leed de website een stil bestaan, maar werd nog wel veel gebruikt in het Nederlandse en Vlaamse onderwijs: zo'n 40.000 bezoekers per maand.

Vernieuwing

Toen in 2019 de boekenreeks *Geschiedenis van de Nederlandse literatuur* volledig digitaal beschikbaar kwam op de DBNL, was dat voor de auteurs van deze reeks, de Taalunie en de Koninklijke Bibliotheek (KB), een ideaal moment om de verouderde website nieuw leven in te blazen. Dat idee werd bevestigd toen de bezoekerscijfers tijdens de eerste lockdown in het voorjaar van 2020 met dertig procent stegen. Samen met letterkundige neerlandici van Nederlandse en Vlaamse universiteiten hebben de KB en de Taalunie Literatuurgeschiedenis.nl het afgelopen jaar vernieuwd en bijgewerkt: er kwam een nieuwe vormgeving en domein (van .nl naar .org) en een contentmanagementsysteem, een verbeterde navigatie en de teksten

werden nagekeken op storende fouten, verkeerde verwijzingen en doodlopende links. Verder zijn er nieuwe ingangen gecreëerd op thema's en literaire stromingen en zijn de ontwerpen uitgebreid getest met leerlingen en docenten.

Literatuurgeschiedenis.org is opgebouwd aan de hand van zeven tijdvakken uit de literatuurgeschiedenis: de middeleeuwen en de 16e tot en met de 21e eeuw. Deze tijdvakken kennen elk weer drie onderdelen: hoofdstukken, teksten, schrijvers. De hoofdstukken vormen een beschrijving van verschil-

lende aspecten van de literatuur van een tijdvak. Zo zijn er hoofdstukken over ridderliteratuur en Brabantse mystiek, over rederijdersliteratuur en 17e-eeuwse reisverhalen, over briefromans in de 18e eeuw en koloniale literatuur. Ook zijn er hoofdstukken over jeugdliteratuur door de eeuwen heen. Elk hoofdstuk eindigt met een rijtje verwijzingen naar primaire en secundaire literatuur, naar andere websites en bevat afbeeldingen en waar mogelijk audio- en videofragmenten. Het idee is dat de verschillende hoofdstukken en andere pagina's aan de ene kant leraren Nederlands kunnen 'bij-

scholen' in schrijvers, werken en onderwerpen uit de Nederlandstalige literatuurgeschiedenis en aan de andere kant ook kunnen werken als leesopdracht of informatiebron voor leerlingen: de teksten zijn aantrekkelijk, vlot geschreven en niet te lang. Bovendien staan er gerichte vragen onder elk hoofdstuk als handreiking voor docenten, zij kunnen via de redactie een antwoordmodel opvragen.

Thematische lessenserie

Los van die gerichte vragen worden er ook didactische modules ontwikkeld en

op de website aangeboden. Deze modules geven aanknopingspunten om een selectie van de aangeboden teksten op Literatuurgeschiedenis.org in te zetten in een thematische lessenserie. De eerste module die onlangs is toegevoegd, is een pilot en heeft als thema 'Oorlog en verzet' (<literatuurgeschiedenis.org/themas/oorlog-en-verzet>). Hij vertrekt vanuit één werk uit de literatuurgeschiedenis, het gedicht 'De achttien dooden' van Jan Campert. Vanuit dit werk worden synchrone en diachrone lijnen naar andere gebeurtenissen, schrijvers en teksten uit de literatuurgeschiedenis getrokken. Via verschillende werkvormen leren leerlingen verbanden zien tussen teksten en historische gebeurtenissen en leren daarmee literair-historisch redeneren. Als achtergrond voor de lessenserie kunnen leraren pagina's van Literatuurgeschiedenis.org gebruiken. De KB, de Taalunie en letterkundige neerlandici die meewerken, willen met deze modules leraren Nederlands extra lesmateriaal in handen geven om hun onderwijs in de literatuurgeschiedenis vorm te geven. ■

Martijn Nicolaas

